

Wstęp do teorii reprezentacji grup. Lista 7

Przypomnij sobie grupę $SU(2) \simeq Sp(1)$ z listy 2, jej związek z kwaternionami i opis jej miary Haara z listy 4. Poniżej będziemy używać znormalizowanej miary Haara na $SU(2)$: $\int_{SU(2)} dg = 1$. Niech

$$a_t = \begin{pmatrix} e^{it} & 0 \\ 0 & e^{-it} \end{pmatrix}.$$

- (Klasy sprzężoności w $SU(2)$) Uzasadnij, że każdy element $SU(2)$ jest sprzężony z macierzą a_t dla dokładnie jednego $t \in [0, \pi]$. Uzasadnij, że kwaternionowy opis zbioru elementów $SU(2)$ sprzężonych z a_t wygląda tak:

$$\{a\mathbf{1} + b\mathbf{i} + c\mathbf{j} + d\mathbf{k} \mid a = \cos t, b^2 + c^2 + d^2 = \sin^2 t\};$$

zbiór ten jest więc dwuwymiarową sferą o promieniu $\sin t$. (Wsk.: ślad.)

- (Całkowanie funkcji klas) Niech $f \in \mathbf{C}_{\text{class}}SU(2)$. Uzasadnij, że

$$\int_{SU(2)} f(g) dg = \frac{2}{\pi} \int_0^\pi f(a_t) \sin^2(t) dt$$

Identyczność ($\rho: SU(2) \ni g \mapsto g \in GL(\mathbf{C}^2)$) jest reprezentacją $SU(2)$ na $\mathbf{C}^2$. Niech $\rho_n = S^n \rho$ będzie jej n -tą potęgą symetryczną - reprezentacją $SU(2)$ na $S^n(\mathbf{C}^2)$. Niech χ_n będzie charakterem ρ_n ; niech $f_n(t) = \chi_n(a_t)$. ($n = 0, 1, 2, \dots$)

- (Charaktery jawnie) Udowodnij, że

$$f_n(t) = e^{-int} + e^{-i(n-2)t} + \dots + e^{i(n-2)t} + e^{int} = \frac{e^{i(n+1)t} - e^{-i(n+1)t}}{e^{it} - e^{-it}} = \frac{\sin(n+1)t}{\sin t}.$$

- (Nieprzywiedlność) Sprawdź, że $\int_{SU(2)} |\chi_n(g)|^2 dg = 1$; stąd wynika, że ρ_n jest reprezentacją nieprzywiedlną.
- (Zupełność charakterów) Przypomnij sobie / wywnioskuj z tw. Petera–Weyla, że dla zwartej grupy G charaktery nieprzywiedlnych reprezentacji tworzą ortonormalną bazę przestrzeni

$$L^2_{\text{class}}(G) = \{f \in L^2(G) \mid (\forall g, h \in G)(f(ghg^{-1}) = f(h))\}.$$

- (Stone–Weierstrass) Zauważ, że

$$(*) \quad f_n(t)f_k(t) = f_{n+k}(t) + f_{n+k-2}(t) + \dots + f_{|n-k|}(t)$$

i wywnioskuj stąd, że liniowa podprzestrzeń $C[0, \pi]$ rozpięta przez $\{f_j \mid j = 0, 1, \dots\}$ jest podalgebrą. Pokaż, że ta podalgebra rozdziela punkty, że nie znika w żadnym punkcie... że jest gęsta w $C[0, \pi]$.

7. (Innych nie ma) Wywnioskuj z poprzedniego zadania, że układ $\{\chi_n \mid n = 0, 1, \dots\}$ jest ortonormalną bazą $L^2_{\text{class}} \text{SU}(2)$; i dalej, że każda nieprzywiedlna reprezentacja $\text{SU}(2)$ jest izomorficzna z pewnym ρ_n .
8. (Iloczyny tensorowe) Rozłóż $\rho_n \otimes \rho_k$ na składowe nieprzywiedlne. (Wsk.: $(*)$)
9. (Wielomiany ortogonalne) Niech $x: [0, \pi] \ni t \mapsto \cos t \in [-1, 1]$. Uzasadnij, że dla każdego n istnieje wielomian U_n stopnia n , taki że $f_n(t) = U_n(x(t))$. Udowodnij, że wielomiany U_n tworzą ortonormalną bazę przestrzeni $L^2([-1, 1], \mu)$ dla pewnej – jakiej? – miary μ . Z jakim nazwiskiem wiąże się ten układ wielomianów? (Wsk.: $f_n(t) - f_1(t)^n$ jest kombinacją $f_j(t)$ z $j < n$.)
10. (Deser) Z zadania 8 wydedukuj, dla całkowitych dodatnich a, b, c , wartość całki

$$\int_0^\pi \frac{\sin at \cdot \sin bt \cdot \sin ct}{\sin t} dt.$$